

Procesuální a rezultativní jména: názvy dějů a výsledků děje

1. verbální substantiva: n+í/t+í

(1) Morfematická struktura

[[[[[kořen_v]téma]n/t_N]í_{Neu}]

(2a)

[[[[[lez]en]í], [[[[kos]en]í], [[[[sáz]en]í], [[[[[opis]ov]á]n]í], [[[[[hrab]á]n]í]

(2b)

[[[[[sek]nu]t]í], [[[[pi]t]í], [[[[li]t]í]

→ stejná distribuce sufixů *-n/-t-* jako u pasivních participií

(3)

lézt: lezení, lezen; kosit: kosení, kosen; sázet: sázení, sázen; opisovat: opisování, opisován; hrabat: hrabání, hrabán

seknout: seknutí, seknut; lít: lití, lit

(4a)

vyslat: vyslán – vyslání

fotit: focen – focení

kupovat: kupován – kupování

(4b)

cestovat: *cestován – cestování

šilhat: *šilhán – šilhání

sedět: *seděn – sedění

(4c)

padat: *padán – padání

bloudit: *blouděn – bloudění

kolabovat: *kolabován - kolabování

→ pasivní participia – jen z tranzitivních V s Agens X verbální s. – od všech typů V: tranzitivní, in-tranzitivní s Ag i s Pat

2. ostatní slootovorné typy: [[V]e_{ka}]_N, [[V]e_{ba}]_N, [[V]ot]_N, konverze → derivace z verbálního kořene

(4)

[hlíd]_V → [[hlíd]_ve_{ka}]_N, [sáz]_V → [[sáz]_ve_{ka}]_N, [přednáš]_V → [[přednáš]_ve_{ka}]_N, [sráž]_V → [[sráž]_ve_{ka}]_N

(5)

[udrž]_V → [[údrž]_ve_{ba}]_N, [vysad]_V → [[vysad]_ve_{ba}]_N, [mal]_V → [[mal]_ve_{ba}]_N, [hon]_V → [[hon]_ve_{ba}]_N

(6)

[písk]_V → [[písk]_vot]_N, [brek]_V → [[brek]_vot]_N, [chrap]_V → [[chrap]_vot]_N, [výsk]_V → [[výsk]_vot]_N

(7a)

[hon]_V → [[hon]_V∅]_{N [Masc]}, [přednēs]_V → [[přednes]_V∅]_{N [Masc]}, [vylov]_V → [[výlov]_V∅]_{N [Masc]},
[prostřel]_V → [[průstřel]_V∅]_{N [Masc]}

(7b)

[nakaz]_V → [[nákaz]_V∅]_{N [Fem]}, [vystav]_V → [[výstav]_V∅]_{N [Fem]}, [her]_V → [[hr]_V∅]_{N [Fem]}

→ **derivace verbálních s. je předpověditelná – distribuce sufixů je vázána na morfologické vlastnosti V (konjugační typ):**

(8)

ležet: ležení, leh

hanět: hanění, hana

zkoušet: zkoušení, zkouška

stavět: stavění, stavba

syčet: syčení, sykot

kypět: kypění, ∅

funět: funění, ∅

Procesuální vs. rezultativní význam → stejná forma, ale různá vnitřní struktura

→ verbální s. mají typicky procesuální význam, tj. zachovávají verbální vlastnosti

(9) reflexivita

modlit se: *modlitba se/modlení se

hádat se: *hádky se/hádání se

nakazit se: *nákaza se/nakažení se

zpívat si: *zpěv si/zpívání si

hrát si: *hra si/hraní si

(10) vid

zkoušet - vyzkoušet : během/při zkoušení – *během/*při vyzkoušení

dělat – udělat : během/při dělání - *během/*při udělání

vyklízet – vyklidit : během/při vyklízení - *během/*při vyklizení

opisovat – opsat : během/při opisování - *během/*při opsání

(11) iterativnost

hrát – hrávat : hraní – hrávání

chodit – chodívat : chození – chodívání

nést – nosívat : nesení – nosívání

(12) aktionsart (způsob slovesného děje)

(pře-/na-/pro-)číst : (pře-/na-/pro-)čtení X četba, *přečetba, *načetba, *pročetba

(roz-/před-/do-/pře-/na-)nášet : (roz-/před-/do-/pře-/na-)nášení X roznáška, přednáška, donáška, ?přenáška, ?nanáška

(13) valence

(13a) tranzitivní V

zkoušení studentů/zkouška studentů, plašení ptáků, chválení dcery/chvála dcery, lovení ryb/lov ryb

profesorovo zkoušení/*zkouška žáků, učitelčino chválení/chvála dcery

zkoušení/*zkouška studentů profesorem, plašení ptáků dětmi, chválení/*chvála dcery učitelkou, lovení ryb domorodci

(13b) intranzitivní V s Pat

zkolabování počítače, padání listů, zkvašení moštu, hubnutí Marie

(13c) intransitivní V s Ag

cestování studentů, běhání žáků po chodbách, plavání kojenců

(13d) procesuální vs. rezultativní význam

dopsání úkolu - *dopis úkolu, budování pomníku - *budova pomníku, doplnění zboží - *doplněk zboží, vyšívání monogramů – *výšivka monogramu

(14) verbální s. mohou mít i rezultativní význam

pohoštění turistů/pro turisty, krmení zvěře/pro zvěř, vázání květin/lyžařské vázání, bednění, čalounění, topení, kování